

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

(ВЛАСНИК МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА)

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по са слушању Министарског Савета, решено је:

да се Драгомир Јовановић, начелник треће класе среза хомољског, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда, отпусти из државне службе.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 2. априла 1913. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за контрактуалног лекара среза пчињског, Др. Франа Кавчића доктора целокупног лекарства.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 25. априла 1913. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за начелника прве класе среза параћинског Николу Ст. Вељковића, секретара четврте класе Министарства Унутрашњих Дела;

за начелника треће класе среза подунавског Лазара Кречковића, начелника исте класе среза параћинског, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза хомољског Илију Протића, секретара друге класе књажевачког првостепеног суда;

за секретара треће класе начелства округа крушевачког Влајка М. Поповића, секретара исте класе начелства округа ужичког, по службеној потреби;

за секретара треће класе начелства округа ужичког Милутина Кокановића, секретара исте класе начелства округа крушевачког, по службеној потреби; и

за комесара железничке полиције у Ристевцу, у рангу начелника среског друге класе, Михаила В. Стојковића, полицијског комесара у пензији.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 6. маја 1913. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за полицијског писара прве класе среза рађевског Михаила Васиљевића, полицијског писара исте класе среза јадранског, по молби;

за полицијског писара прве класе среза јадранског Радомира Матића, полицијског писара исте класе среза рађевског, по службеној потреби.

за полицијског писара прве класе среза лепеничког Животу Павловића, полицијског писара исте класе среза звишког, по молби;

за полицијског писара прве класе начелства округа крагујевачког Ми-

лована Митровића, полицијског писара исте класе среза крагујевачког по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза параћинског Милана Е. Поповића, полицијског писара исте класе среза златиборског, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза врачарског Димитрија Игросанца, полицијског писара исте класе среза ваљевског по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза крагујевачког Војислава Цветковића, полицијског писара исте класе начелства округа крагујевачког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза посаво-тамнавског Љубомира Ж. Јовановића, полицијског писара исте класе среза орашког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза пожаревачког Стевана Пантића, полицијског писара исте класе среза златиборског, без права на накнаду путних и селидбених трошкова;

за полицијског писара друге класе среза заглавског Стевана Вучковића, полицијског писара исте класе среза тимочког, по молби;

за полицијског писара друге класе начелства округа моравског Василија Брачинца, полицијског писара исте класе среза златиборског, без права на накнаду путних и селидбених трошкова;

за полицијског писара друге класе начелства округа крушевачког Тодора Жишића, полицијског писара

исте класе среза прокупачког по службеној потреби;

за полициског писара треће класе начелства округа ваљевског Александра Јосиповића, полициског писара исте класе среза звишког, по молби;

за полициског писара треће класе среза тимочког Боривоја Марковића, полициског писара исте класе среза заглавског, по молби;

за полициског писара треће класе среза ужичког Михаила Јеремића, полициског писара исте класе среза азбуковачког, по молби;

за полициског писара треће класе среза ваљевског Милорада Карајичића, полициског писара исте класе среза лепеничког, по службеној потреби;

за полициског писара треће класе среза колубарског, округа ваљевског, Предрага Ж. Петровића, полициског писара исте класе начелства округа ваљевског, по службеној потреби;

за полициског писара треће класе среза посавског, округа београдског, Драгутина Станковића, полициског писара исте класе управе вароши Београда, по службеној потреби;

за полициске писаре треће класе среза звишког; Драгомира Лазића, правника и Чедомира Алимпића, практиканта начелства округа подринског;

за полициског писара треће класе среза јабланичког Петра Довечића, практиканта среза звишког;

за полициског писара треће класе среза ужичког Милана Драгосављевића, учитеља ужичке гимназије;

за полициске писаре треће класе среза златиборског: Божицара Ђурића, пореског помоћника пореског одељења среза кључког; Милана Ђорђевића, практиканта среза поцерског и Тихомира Павловића, прешанског судског практиканта;

за полициског писара треће класе среза прокупачког Војислава Ђировића, пореског помоћника пореског одељења среза јасеничког, округа крагујевачког;

за полициског писара треће класе среза орашког Јована Јовановића, пореског помоћника пореског одељења среза рађевског;

за полициског писара треће класе среза косаничког Данила Ни-

колића, пореског помоћника књажевачког пореског одељења; и

за полициског писара треће класе среза азбуковачког Витомира Ј. Митровића, пореског помоћника горњо-милановачког пореског одељења.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 6. маја 1913. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, одобрено је решење Државног Савета од 26. априла ове године Бр. 1012, које гласи:

„Одобрава се Министру Унутрашњих Дела, да на оправке на зградама болнице за душевне болести по прегледаном и одобреном предрачуну може утрошити 4.178·41 — четири хиљаде сто седамдесет осам динара и 41/100, на издатак ставити на терет Ванредних Расхода а.) Санитетског Буџета за 1913. годину на оправке и доправке болница и других санитарских грађевина“.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 6. маја 1913. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по са слушању Министарског Савета, решено је:

Стојан Бабић, полициски писар прве класе среза врачарског; Милорад Ристић, полициски писар прве класе среза посаво-тамнавског; Љубомир Марковић, полициски писар друге класе среза посавског округа београдског; Милан Глигоријевић, полициски писар друге класе среза пожаревачког и Димитрије Којић, полициски писар друге класе среза јабланичког, — разрешавају се од њихове досадашње дужности у поменутих срезovima и стављају се на расположење Врховној Команди на терет ратног кредита с правима, која им даје Указ од 29. јуна 1911. год.; 7. фебруара 1912. г.; 4. новембра 1910. год.; и 2. маја 1912. год. са последњу двојицу, као и опим, која су стекли постављењем Врховне Команде, у колико су она у сагласности са законом о чинов-

ницима грађанског реда и законом о уређењу округа и срезова, односно квалификација.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 6. маја 1913. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, решено је:

да се Мирославу Св. Динићу, полициском писару треће класе среза зајчарског уважи оставка, коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 6. маја 1913. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, одобрено је решење Државног Савета од 2. априла ове год. Бр. 816. које гласи:

„Одобрава се Министру Унутрашњих Дела да на израду оградe око болничких зграда у Брусу, по прегледаним и одобреним техничким погодбеним документима и понуди предузимача, коју је Министар Грађевина на основу чл. 86. 1. закона о Државном Рачуноводству одобрио 13. фебруара ове године, Бр. 852. може утрошити (5100) пет хиљада и једну стотину динара и издатак ставити на терет Ванредних Расхода партије а) санитарског буџета за ову 1913. годину на оправке и доправке болница и других санитарских грађевина.“

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 3. маја 1913. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а на основу § 6. закона о местима, решено је:

да се заселак Мешник у срезу златиборском, округу ужичком, по изјављеној жељи његових становника, прогласи за село под истим именом.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 6. маја 1913. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а на основу чл. 6. закона о местима, решено је:

да се заселак Ждраљница, у срезу крагујевачком, по изјављеној жељи његових становника прогласи за село под истим именом, с тим да и даље остане у саставу општине трмбашке.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 6. маја 1913. год. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

ЗАДРУЖНО НАСЛЕДНО ПРАВО

по

ГРАЂАНСКОМ ЗАКОНИКУ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

(НАСТАВАК)

Слично питање се поставља и за девојке у задрузи које не би наследиле ни да је случај куће инкосно, питање које смо ми и напред потирали, остављајући да на њега сада одговоримо. Да ли ће и тада девојке имати право на издржање и удомљење? Јер, ако им се ово мора признати, онда када су оне из наслеђа задругом искључене, — а оно би наследиле да је де сциус умро у инкосном стању: — издржавање и удомљење појављује се тада као накнада тога искључења, да ли ће тако бити и у противном случају, то јест када њих задруга није из наслеђа де сциус-а искључила, јер овога девојка не би наследила и да он није умро у задружном стању?

Случај када кћи није задругом искључена, то јест када она не би наследила ни у инкостини није тежак, ако је ова из наслеђа де сциус-а искључена рођеном браћом својом, синовима де сциус-овим: пошто по §. 397. Грађ. Зак. сестре, искључене браћом, имају право на издржање и удомљење, то ће, по том пропису, девојке у задрузи, када је њихов отац оставио мушке деце, имати и издржање и удомљење у задрузи, и ако оне не би наследиле и да није било задруге. Али *quid*, када девојка не само не би наследила ни у инкостини него не би имала ни издржања, и. пр., у случају да је умрли задругар оставио као најближег сродника у задрузи рођеног брата и сестру? Ту ће наследник бити само брат — као и у инкостини, а сестра ће бити искључена из наслеђа, и не само то него она не би имала ни право на издржање или удомљење, да је случај инкосне куће. Ми мислимо да се такве девојке не могу позивати на §. 529. Грађ. Зак. Речи: „Девојке у задрузи заостале“ односе се *једино* на кћери које нису наследиле свог оца зато што су било синовим (§. 397. Грађ. Зак.)

било даљим мушким сродницима који су са њиховим оцем били у задрузи биле искључене: у првом случају, девојке, и ако не би наследиле ни у инкостини, имале би, по §-у 397. Грађ. Зак., бар издржање и удомљење, а у другом, задруга им дугује обоје као компензацију, јер да је де сциус умро у инкосном стању оне би, а не задруга, наследиле. У том смислу можемо навести и решење од 7. Фебруара 1847. год. (36. IV., стр. 6.) код §. 529. Грађ. Зак., у коме стоји, као што знамо: „Законодавна је власт при издавању законика то хтела, да у задружном стању кћи умрлога, и ако мушке деце нема, не наслеђује његов део задружног имања, по тај да остаје задрузи, као најпречем наследнику, а иста задружна кућа да је дужна кћер умрлога издржавати и у своје време пристojно удати, по постојећем обичају, као што ову дужност према таквој и у инкосном стању има онај, који имање умрлога наслеђује...“ Ово је решење, истина, данас укинута (Решењем од 28. Новембра 1859. год., код истога параграфа, 529., Грађ. Зак.), али то ништа не смета да нам оно, за питање које нас овде занима, може послужити као податак за истраживање законодавчеве намере: дакле, законодавац, када говори о девојкама у задрузи које ова има да издржава и удоми, није могао мислити на девојке које се нису налазиле ни у једном од горња два случаја. Ако би таквих девојка било у задружној кући, њих ова не би морала ни издржавати ни удомити, јер их није из наслеђа искључила — искључење које је подлога праву издржања и удомљења девојка у задрузи (§. 529. Грађ. Зак.), — пошто оне, по нашој претпоставци, не би наследиле ни у инкостини.

Живојин М. Периф.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

О ИСТУПИМА

од

Д-Р ТОМЕ ЖИВАНОВИЋА

(НАСТАВАК)

3. Ко измишљава или распрострањава лажне гласове или друго што, што појединог или у опште житеље обезбјеђава и узнемирава“.

а) Радња се састоји дакле:

1° У измишљавању лажних гласова или другог чега, што појединца или у опште житеље обезбјеђава и узнемирава.

(1) Само измишљање лажних гласова не може бити кривично дело, ако то није распрострањено. Потребно је дакле, да је онај, који је измислио што, ово и распрострањено (в. ниже).

(2) Без значаја је дакле, каква је лажна чињеница измишљења. Довољно је, да је она таква, да обезбјеђава и узнемирава било појединца било у опште становнике, што је једино фактичко питање.

2° Или у распрострањавању лажних обеспокојавајућих чињеница, које извршилац није сам измислио. Распрострањавање је саопштавање чињенице другоме.

(1) Без значаја је дакле, да ли је чињеница саопштена само једном лицу или већем броју лица.

(2) Без значаја је такође, да ли је чињеница саопштена као своје или као туђе уверење, да ли је дакле саопштавање учињено у облику изношења или у облику проношења (в. Увреда и клевета § 8 § I А).

б) Кривац. — Виност није потребна.

в) Кад је ово дело извршено путем штампе, имају се применити одредбе Зак. о шт. (чл. 58. з. о шт.)

г) Ово дело се ислеђује по званичној дужности Последња-ал. §-а 357 к. з. се односи само на увреде.

4. Ко из једне куће у другу преноси речи у намери, да поједина лица или фамилије омраза или завади“.

а) Радња се састоји дакле у преношењу речи из једне куће у другу управљеном на то, да се поједина лица или породице омраза или завади.

б) Кад је ова радња извршена путем штампе, имају се применити одредбе Зак. о Штампи (чл. 58. з. о шт.)

в) Кривац — За појам кривца потребна је намера, да се поједина лица или породице омраза или завади.

г) Ово се кривично дело ислеђује по званичној дужности.

II. Истуи из § 358. — „Затвором од пет до тридесет дана или у новцу од пет до тридесет талира, вели се у овом §. да се казни, који увреди посланике страних сила у Србији станујуће.

У овом случају моћи ће власт ислеђивати и судити само онда, ако јој је тужду поднео заступник уверењени, било непосредствено или неопосредствено административне власти. За јавне уреде прописана је казна у § 218. а.

а) Овде је дакле реч о простој увреди страног дипломатског представника, т.ј. увреди истих која није јавна. В. Увреда и клевета § 11 § V.

1° И ако се у ал. 1. помињу само посланици, овде се имају подвести и отправници послова, јер се у ал. 2 употребљава израз „заступник“.

2° Захтева се, да заступник и станује у Србији:

III. Истуи из § 359 к. з. — „Затвором од једног до тридесет дана, вели се у овом §, да се казни:

1. Ко полицајну или другу власт ма у чему обмане или превари, у колико не би то у друго дело већма казнимо прелазило“.

а) Радња се састоји дакле у обмани власти¹⁾.

1° Обмана је изазивање или подржавање заблуде о нечем. Заблуда може бити

¹⁾ У закону је изричито додано: „и превари“, јер овде није реч о превари из § 251 к. з. већ у опште о обмани.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

изазвана лажним представљањем, прикривањем или изопачавањем истине¹⁾.

2° Без значаја, о чему је власт обманута, у чему се дакле састоји обмана.

3° Без значаја је такође, да ли је обманута полицијска или која друга власт.

б) *Кривац*. — Из саме природе радње истиче, да је потребан *умишљај*, т.ј. онај, који распростире какву чињеницу треба да зна, да је она неистинита.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ

(НАСТАВАК)

Пођемо! Дошав на врата станице, учтивост је захтевала да га пустим да први уђе и ја му учиним ту почаст. Он оде до на крај предсобља и окренув се свуд околу себе тражио је узалуд лице о коме сам му говорио. „Ама, рече ми, који је ово робијаш што га видим“. Ја сам био тада до врата и приметим да он гледа у једно огледало углављено у зиду, каквих огледала има у већини станица ради огледања. Викнем га и покажем му да је то огледало. „Одовуд треба гледати“, рекнем му. Он погледа и окренув се мени додаде: а, ти се шалиш, ја видим само себе и тебе, али ухапшенога... где је ухапшени?

— На ти си тај ухапшени, нема овде другог; ево наредба која се на тебе односи.

— Тако! тако раде само ниткови!

— Они према најгорему на свету. — Најгорему? нека буде како ти кажеш; али знај да подвала исправном човеку не доноси добра.

Кад је пут за проналажење какве важније ствари био претрпан тешкоћама мени су крадљивице често чиниле веће услуге него крадљивци. У опште у полицијским истраживањима жене имају преимућство, које их чини надмоћнијим над људима. Везујући такт са лукавством оне између осталог имају и постојаност која их увек води к циљу. Оне изазивају мање неповерења и могући свуда а да не изазову сумњу; оне имају изванредан дар да се сиријатеље са служавкама и вратар-

кама; оне умају вешто да заснују везе и да дуго разговарају а да не одају тајну; приступачне по изгледу и кад су најзддржљивије у стању су да изазову поверење. У опште, оне имају највише свих оних особина које су својствене ухоћењу и кад су одане полиција нема од њих бољих агената.

Г. Ханри, који је био врло вешт човек, употребљавао их је често и у најтежим стварима и ретко да се није похвалио њиховом умешношћу. По примеру овога шефа ја сам у министарству употребљавао женске и увек сам био задовољан њиховом службом. Међутим како су шпијункиње врло покварена бића, и можда покваренија него шпијуни, то сам према њима морао стално бити на опрезу. Ово што иде показује да не треба увек веровати у њихову верност коју оне парочито показују.

Издејствовао сам био слободу двема крадљивицама под условом да служе полицији. Оне су још пре биле дале доказа да умеју радити, али радећи без плате и принуђене да краду да би се могле издржавати, ухаћене су биле на делу. Ја сам им скратио издржавање казне за ова дела. Софија и Домер, то су њихова имена, отада су биле у непосредној вези са мном. Једнога јутра оне ми јавише да су у стању помоћи полицији у хватању некога Томино-а, опаснога човека који се од дужег времена прати. Оне су, рекоше ми, с њиме доручковале и да ће се довече наћи с њим у једној винарској радњи у улици Св. Антоније. У свакој другој прилици оне би ме могле преварити, али ја сам био Томино-а ухапсио још у очи тог дана, те је било довољно невероватно да су могле доручковати с њим. Интересовало ме је ипак да видим докле ће да терају у варању и обећам да ћу и ја поћи на њихов састанак. Чекали смо доста, али, као што се већ појми, Томино не дође. Чекали смо до десет сати; најзад, Софија правећи се нестрпљива упита момка да ли није долазио какав господин да их тражи.

— Онај с којим сте доручковали? одговори момак; он је долазио мало пре мрака и рекао ми је да вам кажем да се не може вечерас наћи с вама, али то може бити сутра.

Био сам начисто да је момак у договору с њима и да су га оне

научиле, али правећи се да ништа не сумњам ја сам желео да видим колико ће ме времена ове жене варати. За читаву недељу дана оне су ме водиле час на једно место час на друго, свуд смо трагали сигурно наћи Тимано-а, али га никако не могасмо задесити. Најзад, 6. јануара оне се заклеше да ће га довести; чекао сам али оне дођоше без њега и наведоше ми тако добре разлоге да ми је било немогућно љутити се; баш на против показивао сам се врло задовољан и да то посведочим позвао сам, их да их частим и оне присташе, те пођосмо заједно код „Пти-Брок“ у улици Верери. Јели смо, пили смо, смејали се, а кад се приближи тренутак да се растајемо предложим да завршимо са неколико чаша ракије, али ракија од винарског трговца. У ово време ја сам био имао једнога што пече ракију, близу Турнике Сен-Жан; кажем им да ћу ићи да донесем од моје ракије, нешто фино. На ову вест оне поскакаше од радости и препоручише ми да идем али да се брзо вратим. Овем и после два минута вратим се са једном флашом препеченице, коју испразним за трен ока.

— Ви видите да сам ја поштен човек, рекнем мојим пријатељцима, зато тражим једну услугу од вас.

— И две, повика Софија; кажите само.

— Добро, сво шта је: један од мојих агената ухватио је две крадљивице, рачунам да оне имају много покрадених ствари, али да би се могао извршити претрес потребно је знати њихов стан, а оне то неће да кажу. Оне су сад у полицијској станици Сен-Жан, ако би ви отишле тамо можда би могле од њих докучити где им је стан. Један или два сата биће довољно за то; а вама би тај посао био врло лак како сте ви умешне.

— Буди спокојан, мој Жиле, рече ми Софија, ми се примамо да то извршимо; ти знаш како треба с нама поступати и да нас пошљеш на крај света ми би теби за љубав, ишле; бар ја.

— И ја, прихвати Бел-Лиза.

— Онда, ви ћете понети шефу неколико реди како би вас познао.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

¹⁾ В. Живановић Основи Кривичног Права, Посебни Део II § 59 I 1.

ИЗ СТРАНОГ СВЕТА

О личној безбедности органа власти. Пошто се у појединим земљама догађају напади на органе власти, који постају жртва противзаконих радњи појединаца, нужно је предузети мере, да би им се осигурала безбедност а тиме да би се прибавило и поштовање закона. Органе власти треба подсетити на основне принципе праведне нужне одбране, као што је потребно упућивати их, да, при извесним обичнијим поступцима око њих, буду питомији, и да донекле хладно, стојички, поднесе неприлике. Оружје никако не треба орган власти да употреби пре, него што за то буде стварне потребе, али тако исто орган власти не треба да се оружја свога сети онда, када буде доцкан, већ благовремено. — Сваки грађанин има право на нужну одбрану, па то право припада и органима власти; кад је органу власти угрожен живот оружјем, које се налази у руци кривца, орган власти има право да се брани па и да убије кривца у цели своје одбране. — У Белгији је издан распис о личној безбедности органа власти, у циљу, да безбедност тих органа буде ујемчена и да се употреби оружја приступа само онда, када то мора бити. Тај распис садржи следећа наређења и упутства: — Они, који не познају правну науку, могли би мислити, да органи власти не уживају право праведне нужне одбране у истим границама као остали грађани. Овакво миљење је сасвим неосновано. Праведна нужна одбрана јесте природно право; по томе ни један човек не може да буде лишен тога права; то природно право је над прописима писменим, и, сходно томе, закони или уредбе, који би органу власти забрањивали употребу права праведне нужне одбране, не би имали обавезну снагу. Најзад то природно право не може се ни променити или отуђити, и тако, орган власти не би могао у правном смислу се одрећи права нужне одбране па случај кад му се прилика укаже да употреби тога права прибегне. Из тога излази, да заповест, издана од старешине, да потчињени орган власти у извесним случајевима не сме бранити свој живот или своју личност, јесте ништавна, и да орган власти има дужност да о таквој заповести не води никаква рачуна. И

само законодавство признаје органима власти право праведне нужне одбране под ограничењем, да се не прекорачи мера за нужну одбрану. Закон брани оне органе власти, који, дајући закону животну снагу, мора да употребе силу и принуду, по ма коју цену, да би извршили законска наређења као: извршење пресуда и одлука власти, хватање кривца на делу, прекраћивање ма каквог кривичног дела које се продужује, утврђење идентичности кривца. Орган власти при вршењу службе треба да буде у могућности да по потреби одбрани свој живот; тога ради, он ће држати у руци оружје свакад кад има изледа на опасност, како би се оружјем могао послужити. По потреби он ће оружје употребити против кривца; кад кривац држи оружје, не треба му исто отимати; кривца треба ставити у стање да не може да употреби оружје, којег се латио, јер, ако орган власти одложи одлучну употребу свога оружија, после ће му доцкан бити и он ће подлећи. Само се по себи каже, да ваља добро пазити, да се не прекораче границе праведне нужне одбране; ако се мора, на пример, признати право органу власти да на ударац песницом или штапом одговори ударцем сабље, не би се могло допустити да у таквом случају одговори пуцањем из ватреног оружја. Друга је ствар, ако орган власти има пред собом више непријатеља ненаоружаних, за које може да закључи, с погледом на њихов број, да ће га и без оружја надвладати; јер опасност је у самоме броју нападача, који ће моћи и голим шакама одузети живот органу власти. Органи власти треба да имају на себи прописне знаке, или да су у друштву других униформисаних органа власти, или да буду познати или представљени кривцима, па да се могу појавити у улози органа власти. Кад орган власти, у ма којој прилици, буде пред особом наоружавом ватреним оружијем, има несумњиво право да пуца на кривца, ако је овај оружије управио на органа власти; ако оружије кривца није на нишан, треба да изда заповест да се оружје баци на земљу, и, ако та заповест не буде одмах послушана, да пуца. Кад орган власти има да приступи хапшењу кога лица ухваћеног на самом делу, или кад има да га по постојећој одлуци до-

тера или спроведе, може, по потреби, наредити му, да дигне руке у вис; ако ово лице одмах не послуша наредбу, орган власти може да се стави у стање праведне нужне одбране, па зећи да је не прекорачи. Кад се орган власти нађе према лицима, за која озбиљно мисли, да имају при себи прикривеног оружја, може им наредити да дигну руке у вис, а, ако ова лица не послушају наредбу и учине покрет, који би одавао намеру да се дочепалу оружја, сматраће се, да је у стању праведне нужне одбране са правима, која отуда истичу. Кад орган власти има пред собом лица наоружана ножевима и другим ладним оружијем, издаће наредбу да се на земљу положи то оружије; ако се не послуша, стање је нужне одбране; после полагања оружја орган власти може наредити и да се руке дигну у вис, и, ако се ово не послуша, орган власти је у стању нужне одбране на случај, да непослушни учине какав сумњив покрет. — Заиста су ова наређења и упутства целисходна: њима се ујемчава безбедност органа власти, а, у истој мери, одстрањује употреба оружија од стране органа власти онда када употреба оружија није никако потребна. — (R. D. P.)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Ј. Митић деловођа општине беочићске актом од 16. априла ове године упутио је питање овакве садржине:

Једна општина имала је свога деловођу, који није војни обвезник, али је толико оболео, да дужност не може отправљати, услед чега је председник општински са одбором решио, да дужност деловође врши деловођа суседне општине као најближи, пошто се није могло набавити друго лице за овај положај због ратних прилика. Пита се: да ли је ово саобразно закону и може ли деловођа суседне општине вршити дужност деловође у другој општини до избора сталног деловође?

Одговор:

По члану 113. закона о општинама деловођа једне општине не може бити у исто време и деловођа које друге општине. Али како услед ратних прилика није лако наћи за сваку општину квалификованог оп-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

штинског деловођу, са условима из члана 114. закона о општинама, и како је потребно за привремено отправаљање службе у општини наћи погодна лица за вршиоце дужности општинског деловође, јер се у општини не може укочити рад, нарочито за време рата, то налазимо, да је председник са одбором добро урадио што је у оскудици других лица употребио за вршиоца дужности деловође деловођу из суседне општине, и сматрамо да је нужда оправдала такав поступак.

* * *

Иван Павловић деловођа општине горње-зуничке актом од 23. априла упутио је питање овакве садржине:

Кад се више лица једном пресудом општинског суда осуде на казну затвора, па неки од њих изјаве своје жалбе на пресуду а неки не, да ли се према онима, који нису жалбе изјавили, сматра да је пресуда извршеном постала од дана саопштења пресуде, или од дана када првостепени суд буде пресуду одобрио? Осим тога, да ли се може приступити извршењу пресуде према оним лицима, која се нису жалила на пресуду, пре него што суд пресуду одобри по жалбама других кажњених лица?

Одговор:

Кад неки кажњени не изјаве жалбу на пресуду општинског суда (а нема ни жалбе приватног тужиоца), та је пресуда према њима по §§ 15. и 16. полициске уредбе извршеном постала онога дана када је и донета, без обзира, да ли су друга кажњена лица жалбу изјавила. Према томе, општински суд може да приступи извршењу пресуде према онима, који су њоме задовољни, не чекајући никакву одлуку првостепеног суда.

* * *

Суд општине јањске актом № 375. од 28. марта ове године упутио је питање овакве садржине:

Израђене су нове таксене марке од десет пара. Ове марке нове емисије важе од 1. априла ове године. Општински суд има већу количину таксених марака од десет пара старе емисије, али те су марке утиснуте и поништене на бланкете сточних пасоша. Пита се: може ли општински суд да употребљава те

старе марке, док не утроши бланкете сточних пасоша, и шта треба општински суд да ради?

Одговор:

Наређено је, да се од 1. априла ове године старе таксене марке од десет пара повлаче из оптицаја, јер су те марке замењене новим маркама, нове емисије. Кад се промени облик таксене марке, старе престају вредети. Они, који имају још неупотребљених марака из последње емисије, могу их заменити новим у року од деведесет дана од дана, кад се у званичном листу, у „Српским Новинама“, обнародује употреба нових таксених марака према члану 37. закона о таксама. За молбе о размени не плаћа се никаква такса. Молбе се заводе у деловодни протокол оног истог дана, кад се приме. Ову размену врши Управа Државних Монопола и преко надлештава, овлашћених за продају таксених марака на начин, који одреди Министар Финансија по предлогу Управе Државних Монопола. По истеку рока од деведесет дана, сва надлештава, која су вршила размену дужна су у року од месец дана послати све молбе са замењеним маркама Управи Државних Монопола; после овога рока замена се не може вршити. Тако исто не може се вршити замена оних марака, које би се у замену код власти примиле после рока од деведесет дана. — У смислу напред изложенога дотични општински суд би требао поступити. Али незгодна је ствар што је општински суд снабдевен тим маркама утиснутим па и поништеним на бланкетима сточних пасоша. По члану 11. закона о таксама, таксене марке, које се случајно покваре и учине неупотребљивим пре или приликом употребе могу се разменити за нове: не може бити размене оних таксених марака, које су мастилом или другим чим тако преливане и замазане, да се не може утврдити, да ли су биле лепљене и употребљаване; размену покварених таксених марака врши Управа Државних Монопола на молбу сопственика, уз доплату трошкова учињених за израду нових марака; молбе ове не подлеже плаћању таксе. — Дакле, општински суд не може више никако да употребљава утиснуте на сточним пасошима марке старе емисије,

а с погледом на члан 37. и 11. закона о таксама треба да те марке старе емисије пошаље Управи Државних Монопола и са потребним објашњењем је умоли за размену за марке нове емисије, па ће Управа Државних Монопола као надлежна одлучити, може ли у овом случају замене бити.

* * *

Суд општине криворечке актом својим № 250. од 22. априла ове године упутио је питање овакве садржине:

Једно лице је тужило општинском суду свога дужника због неисплате дуга по облигацији у суми од 160 динара. Облигација, коју је тужилац за доказ поднео, потврђена је општинским судом, и тужилац је оригинал показао суду а препис облигације приложио уз тужбу. Општински суд је нашао, да је тужба уредна. Тужени, одговарајући на тужбу, није признао поменути облигацију за своју, већ је тражио, да се општински часници, који су исту облигацију утврдили при њеном прављењу, закуну, да је он ту облигацију издао. Општински суд је приступио пресуђењу овога спора и нашао, да против јавне исправе по другом ставу § 192. грађанског судског поступка нема места испитивању сведока и часника општинских, па је туженога осудио на плаћање дуга. Тужени је изјавио жалбу првостепеном суду противу ове пресуде наводећи, да је облигација лажна, и првостепени суд је пресуду поништио, што није утврђено, да ли је облигација исправна или лажна. — Пита се: шта треба општински суд даље да ради по овме предмету?

Одговор:

Од тога, да ли је облигација истинита или лажна, зависи, да ли ће тужени бити осуђен на плаћање дуга по тој облигацији. — У § 174. грађанског судског поступка стоји наређење: ако би се при извиђању обелоданило какво казнимо дело, а од ислеђења овога дела и пресуде зависило би решење грађанског питања, онда ће се од даљег извиђања и суђења парнице одустати и отпочети криминално извиђање противу кривца, па ће се кривична пресуда у своје време употребити за даљи рад у грађанској парници.

— Према томе, кад је тужени изјавио, да је облигација лажна и да потпис на облигацији није његов, онда је сходно наређењу из § 174. грађанског судског поступка општински суд требао застати са извићањем и пресуђењем грађанске парнице, како би се видело да ли овде постоји које дело из главе четрнајесте кривичног закона, која говори о злочинствима и преступљенима због лажних исправа, или дело из тачке 3. § 353. кривичног закона. По § 353. кривичног закона кажњава се по званичној дужности као варалица онај, који би од себе издану обавезу (исправу) са свим или од чести порицао, а на суду би се са свим противно доказало. Како дакле може бити једно од тога двога, да је облигација лажна, или да је изјава тужиочева неистинита, и како ове кривице по кривичном судском поступку извићају полицијске власти или среске судије, то општински суд треба акта са оригиналном облигацијом да пошаље редовној иследној власти, како би ова даље урадила што треба по закону. Када се предмет кривични буде расправио, грађанска парница ће се наставити.

Б.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА, КАСАЦИОНОГ СУДА, И ВИШИХ ВЛАСТИ

За образовање избраног суда није потребан формални акт о сагласности интересованих лица за избрани суд по § 436. грађанског судског поступка, кад се тиче деобе заједничког имања, па ма деобари и не били задругари?

Старији брат је преставио, да му је отац умро пре пет месеци, и да се очево имање налази пред млађим братом, па је молио среског начелника, да позове млађег брата, те да изабере избране судије, које ће им имање поделити на два дела. — Млађи брат је изјавио, да за сада не пристаје на деобу, коју му брат тражи, са тога разлога, што још није издао подушја свом оцу и споменик подигао, а доцније ће пристати на деобу путем избраног суда, пошто право удела на заоставштем имању очевом не оспорава своме брату. — Потражилац деобе остао је при тражењу састава

избраног суда за деобу и са своје стране изабрао судије. — Млађи брат накнадно је изјавио код среске власти на протоколу, да ранију изјаву мења у томе: што сада у опште не пристаје на деобу, коју му брат тражи, пошто су пре неколико година имаовину разделили тако, да сада сваки своју имаовину држи, и да сада нема шта да се дели. С тога је молио, да се потражилац деобе и избраног суда упути на парницу, па да путем спора своје право на деобу докаже.

Начелник срески донео је по овоме предмету решење, да овде нема сагласности за састав избраног суда, какву тражи § 433., 435., и 436. грађанског судског поступка, па је молиоца одбио од тражења састава избраног суда, и упутио га надлежном грађанском суду, да тамо своје право тражи, ако се успеху нада. — Решење среског начелника одобрило је окружно начелство, а за тим и Министар унутрашњих дела, сматрајући, да се избрани суд не може образовати, пошто се из акта види, да не постоји онакав писмени акт о сагласности на деобу имања, какав се тражи по § 436. грађанског судског поступка. Ничим није био утврђен. задружни однос између ова два брата, а по § 436. грађанског судског поступка се тражи, да заинтересовани, кад се на избрани суд сложе у случајевима § 433. грађанског поступка, треба о томе да начине писмено, у коме ће тачно изложено бити, о чему ће избрани суд судити, и имена лица које ће судије бити, и да треба то писмено, начињено у два примерка, да буде потврђено од стране полицијске власти. — Али Државни Савет по жалби молиоца за састав избраног суда одлуком својом № 7705./12. поништио је ожалбено решење Министровог начелника да рад власти по овоме предмету није на закону основан са ових разлога: — На протоколу код среске власти жалитељев брат је изјавио, и своју реч потписао: да му брат има удела у заоставштем имању покојног им оца, и да му не оспорава право; још је изјавио, да ће пристати и на деобу, кад подигне споменик оцу и кад му изда подушје. Тако одређено признање садржи пуно сагласије за деобу имања среством избраног суда, и њиме су испуњене погодбе

§ 433., 435., 436., и 438. грађанског судског поступка. Доцније порицање његовог признања и пристанка на деобу, као једнострано одустанак, без икакве је правне вредности по § 437. грађанског судског поступка. Кад према томе постоји сагласност парничара о деоби имањског имања, и кад је избрани суд по § 434. грађанског судског поступка апсолутно надлежан за ту деобу, онда је погрешно жалилац одбијен од тражења састава избраног суда и деобе и упућен на грађанску парницу за доказивање свога права.

А.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ТРАЖЕ СЕ

Живојин син Степана Дуканца из Јагњила, отумарао је од своје куће незнано где.

Стар је 22 године, средњег раста, по лицу има мресе, има падајућу болест, од одела носи гуњ и чакшире, на глави шубара, на ногама опанке и кајише.

Депеша начелника среза јасеничког округа смедеревског Бр. 1613.

Живана жена Љубисава Јовичића, из Паланке, отишла је од свога мужа незнано где.

Стара 40 година, плава, по лицу пегава од богиња, средњег стаса.

Депеша начелника среза јасеничког окр. смедеревског Бр. 1624.

Чедомир син Богдана Ж. Девића-Милића из Лозовика, отумарао је од своје куће незнано где.

Лица округла, црномањаст, очи црне, обрва смеђих, на носу има белегу од посекотина, гуњ и чакшире од црног сукна, на глави плаву шајкачу.

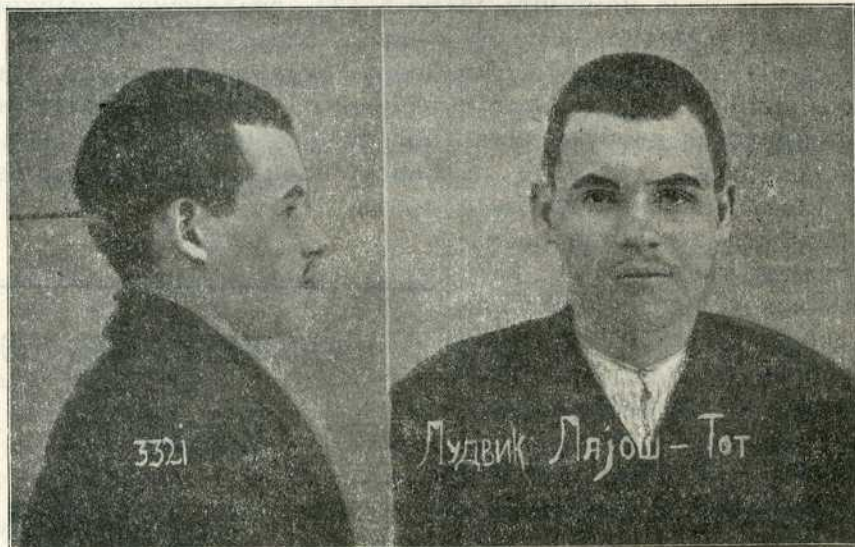
Депеша начелника среза орашког Бр. 3250.

ПОТЕРЕ

Лудвик-Лајош-Тот и Драгутин Митровић, зв. „Мајмунче“ осуђе-

ници пожаревачког казненог завода, чије слике износимо, побегли су.

Лудвик је родом из Букурешта, стар 21 год, средњег раста, очију угасито-жутих, косе црне, од особених знакова има: на средини долактице леве руке тетовирени знак

гранчице, и испод ње још неки тетовирани знаци са „Т.“, и на средини долактице десне руке тетовирани знак „1913 год.“ а испод овога „Т. Л.“

Драгутин је родом из Београда, стар 17 год, малог стаса. очију угаситих, косе црне; од особених зна-

кова има: а) домаћи прст леве руке повијен под туним углом; б) на палцу леве руке на другој фаланзи белегу од посекотине права линија правца косог величина 2·5 см. страна спољна; в) на челу јамица величине просног зрна за 2 см. изнад споја обрва; г) младеж величине

просног зрна на десној ноздрви; д) и белега од шкрофуле величине 6/2·5 на гркљану.

Депеша Управе пожаревачког казненог завода Бр. 921

Светислав Т. Тодоровић, из Лозовика, има да издржи 2 године

затвора. Стар 17 година, плав, очи граорасте, у оделу сељачком.

Депеша начелника среза орашког Бр. 17.734.

МАНГУП СТОКА

У атару села Мушинаца, налази се један коњ и једна кобила са ждребетом.

Коњ је стар 10 год. длаке ала-

тасте, у леву задњу ногу путаст без жига.

Кобила стара 10 год. длаке доратасте, са жигом „О“

Депеша начелника среза бањског Бр. 4015.

У вароши Краљево налази се један коњ, стар 10-12 год., длаке мрко доратасте, у леву задњу ногу путаст, без других знакова и жига.

Депеша начелника среза жичког Бр. 4389.

УХВАЋЕН

Станмир Милутиновић, коцкар осуђеник нишког казненог завода, чију смо потерницу са сликом изнели у 13. и 16. Броју „Полицијског Гласника“ за ову годину.

Акт начелства округа тимочког Бр. 2926.

ПРЕСТАЛА ПОТРЕБА ТРАЖЕЊА

Милоша Јаковљевића из Бруснице, који решењем начелства округа рудничког од 29. марта ове године Бр. 1364, оглашен за хајдука а чији смо оглас изнели у 14. броју „Полицијског Гласника“.

Акт. начелства округа рудничког Бр. 1906.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Књига:

„ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА“

готова је, и може се добити у свима београдским књижарама и код експедитора *Полицијског Гласника*.

Цена је 8 динара.

Претплатницима послаће се на доплату кад пошљу своје тачне адресе и јаве пошту, преко које треба послати књигу.

Лица и општине, које су положили претплату средним властима, могу накнадно положити код истих по 3 динара и чим новац буде примљен, послаће се књига.

Димитрије С. Калајић
окожни начелник.